

gjøre Indgreb i Kronens Ret ved at vælge dens Raadgivere til Udvælg, det kan jeg ikke erkjende. Dersom Ministre ere her tilstede ikkun som Kronens Repræsentanter, saa kunne de ikke være Medlemmer af Thinget; saa have de slet Intet her at bestille. Men det er det Forkerte ved det System, som den ærede Ordfører hænger saa fast ved, at man bestandig tænker sig ikke blot Forskjellighed, men Mod sætning mellem Kronen og Folkerepresentationen. Det constitutionelle Arbejde gaaer jo ved Overenskomst. Der maa findes Mænd, gennem hvilke man kan komme overeens, og Punkter, i hvilke man kan komme overeens, og paa den Maade kommer man fremad. Hvorfor skulde det saa ikke være naturligt, at Kronen vælger Repræsentationens Ledere til sine Raadgivere, disse ville dog lettest komme overeens med Repræsentationen, og det er netop det engelske System. Der er det fuldkomne parlamentariske System, at Kronen ikke kan vælge sine Raadgivere andetsteds end mellem Repræsentationens Majoritets Ledere. Naar den ærede Ordfører siger, at vi ikke have dette System, har han Ret; vi ikke blot ikke have det, men vi kunne for Tiden ikke have det. Landstinget ligner visse ligesaa lidt det engelske Overhus, som Folkethinget ikke ligner det engelske Underhus. Grunden er ikke alene den, at Vilkaarene, hvorunder vi leve, ere forskjellige; men vi haade ere et saa lille Folk og have havt et saa kort parlamentarisk Liv, at vi ikke have kunnet udvikle de fornødne parlamentariske Kræfter, og navnlig ikke skabe to store politiske Partier, hvis Ledere kunne repræsentere Kronen. Men hvorfor skulle vi forudsætte, at vi ikke kunne komme saavidt gennem en rolig og jevn Udvikling? Og hvorfor skulle vi gjøre et nyt Skridt i en anden Retning, hvori vi maaskee allerede have gjort altfor mange og flere, end Omstændighederne have gjort fornødent? Dersom vi erkjende, at det er et naturligt Forhold, at Kronen vælger sine constitutionelle Raadgivere mellem Repræsentationens Ledere, seer jeg ikke nogen Grund til at opstille andre Betingelser for Tilstedeværelsen her i Rigsdagen af Kronens Raadgivere, eller nogen Grund til at træffe Bestemmelser, hvorved vi berøve dem deres Pligter og Rettigheder,

hvorved vi gjøre det første Skridt til at flyde dem ud af Repræsentationen, og hvorved vi komme bort fra den Mulighed engang at naae det reent parlamentariske System.

Ordføreren: Deri skal jeg være enig med den ærede Landstingsmand, at det var ønskeligt, om Kronen vilde vælge sine Raadgivere blandt de politiske Partiførere, men deraf følger jo ikke, at de som Ministre ligeoverfor Repræsentationen ikke skulle repræsentere Kronen, og for mig er der fuldkommen Samklang imellem de to Ting. Naar den ærede Landstingsmand har meent, at vi ikke maatte opgive Haabet om at komme ind i den samme Udvikling som den, der er foregaaet i England, kan det maaskee være berettiget at nære dette Haab, men jeg vil dog bede den ærede Landstingsmand at lægge Mærke til, at denne Udvikling er foregaaet i en lang Række af Aarhundreder, og hvad der om ligesaa mange Aarhundreder vil være Tilfældet her i Landet, kunne vi ikke have nogen Forestilling om. Smidder tid antager jeg, at vi gjøre bedst i at udsætte at optage de engelske Former, indtil vi kunne knytte dem til de engelske Forudsætninger; thi have vi først Forudsætningerne, kunne vi snart faae Formerne, saa deri ligger Banffeligheden ikke. Den ærede Landstingsmand meente, at der slet ikke var Grund til at lade Ministrene være tilstede i Rigsdagen, naar de kun skulde være Kronens Repræsentanter. Hertil skal jeg bemærke, at jeg ikke har sagt, at de kun skulle være det. Jeg mener tværtimod, at de kunne gjøre Nytte paa Rigsdagen desforuden, men de skulle tillige være Kronens Repræsentanter, og det navnlig, hvor Talen er om Lovforslag, hvor Rigsdagens Mening kan komme til at staae, ikke sjenkelig, men forskjellig fra Kronens Opfattelse af dette Lovgivningsthema. Grunden, hvorfor jeg anseer det rigtigt, at Ministre vælges til Medlemmer af Repræsentationen, er imidlertid ingenlunde for den Hjælp, de kunne yde under Forhandlingerne; thi som Ministre kunne de altid tale om de forelagte Lovforslag — og hvad andre Sager angaaer, er det mig ikke bekendt, at Ministre have deeltaget i Forhandlingerne om dem — men Grunden er væsentligt den, at Ingen veed, hvortil ligger Ministre